

Про що говорили росіяни у 2024 та на початку 2025 років

Комплексний медіааналіз за допомогою штучного інтелекту

Методологія дослідження

Результати нашого дослідження настроїв жителів Російської Федерації ґрунтуються на аналізі даних за допомогою штучного інтелекту. Ми вивчили дописи та коментарі користувачів соціальних мереж за 2024 рік та початок 2025 року, а також проаналізували публікації провідних засобів масової інформації РФ та коментарі посадовців до них.

Мета дослідження — виявити основні теми, які цікавили росіян у 2024 році, як вони реагували на них, а також наскільки ці теми були важливі для російської пропаганди і, в якій мірі вона намагалася ними маніпулювати.

Для моніторингу використовувалися ключові слова та фрази, що відображають суть вищезазначених питань, а також пов'язані теми. Цей докладний аналіз дозволяє краще зрозуміти настрої російського суспільства, основні теми повсякденних обговорень та найбільш типові реакції громадян Російської Федерації в умовах повномасштабної агресії проти України.

Зокрема нами були досліджені реакції росіян на перебіг військових дій, вплив війни на соціально-економічні та політичні процеси в Росії, а також найбільш резонансні теми, що обговорювалися в російському медіапросторі — смерть опозиціонера Олексія Навального, теракт в “Крокус Сіті”, падіння режиму Асада в Сирії та інші.

Результати дослідження

Головні теми, які привернули найбільшу увагу та спричинили найбільшу кількість реакцій та коментарів російських користувачів у 2024 році можна розділити на три основні блоки.

Перший блок — економічні та фінансові проблеми.

Про актуалізацію цих проблем для російського суспільства протягом 2024 року і особливо в другій його половині, свідчить значний інтерес користувачів до релевантних повідомлень, а також активні спроби російської влади зміщувати суспільну увагу з них або, принаймні, модерувати ці теми.

Одним з найбільш показових індикаторів актуалізації економічних та фінансових проблем для росіян є загальна кількість переглядів повідомлень в російському Телеграмі про політику Центробанку РФ щодо зростаючої інфляції. За 2024 рік релевантні повідомлення отримали понад 600 млн переглядів, а кількість реакцій понад 7,5 млн.

Прискорення інфляції відобразилося у помітному зростанні цін на всі види товарів та послуг, в тому числі на цінах житлово-комунальних тарифів. Всього протягом 2024 року повідомлення щодо зростання цін на комунальні послуги в російському Телеграмі отримали 371 млн переглядів та 4,6 млн реакцій.

У перші два тижні січня 2025 року, тема зростання тарифів продовжила свій тренд, зібравши 56,6 млн переглядів та майже 1 млн реакцій. Для модерування суспільної дискусії в цей період було залучено понад 560 скомпрометованих джерел та 1200 ботів.

Результати дослідження

Ще одним індикатором є велика цікавість російських користувачів соціальних мереж до проблеми девальвації рубля, що тісно пов'язана з інфляцією та зростанням цін. Чутливість цієї проблеми для росіян підсилюється колективною травмою російського суспільства з огляду на різкі обвали курсу рубля за період з 1991 року, що спричинили різке погіршення життя широких верств населення РФ. Загальна кількість переглядів релевантних Телеграм-повідомлень в Росії у 2024 році сягає 321 млн, кількість реакцій — 3,35 млн.

Про актуалізацію для росіян економічних та фінансових проблем, зокрема інфляції, на буденному рівні свідчать дії росіян у соціальних мережах: в травні 2024 року кількість публікацій та коментарів була приблизно однаковою, однак починаючи з жовтня 2024, співвідношення на користь коментарів становило уже 5 до 1.

Протягом перших двох тижнів січня 2025 року співвідношення коментарів до публікацій залишалося високим — 5 до 1, а подекуди 10 до 1. Половина коментарів мали негативний контекст.

Російська пропаганда у 2024 році більше не могла робити вигляд, що цих проблем не існує. Відтак від замовчування погіршення економічної ситуації перейшла до активних спроб зміщувати суспільну увагу на інші негаразди та спробам модерувати дискусії у соціальних мережах щодо накопичених проблем.

Наприклад, для коригування інформаційного потоку та обговорень релевантних повідомлень щодо зростання тарифів, російською пропагандою у 2024 році було залучено щонайменше 1200 скомпрометованих джерел та 3800 ботів.

Результати дослідження

Другий блок — російсько-українська війна.

Курська операція була однією з топ-подій 2024 року з огляду на інтерес росіян до неї. Лише за 5 місяців 2024 року (з моменту початку операції 6 серпня) в російському Телеграмі опубліковано 88 тис. повідомлень, які отримали 1,44 млрд переглядів та понад 29 млн реакцій. Це дуже важливий показник, з огляду на початкове бажання російської пропаганди замовчати сам факт оперативного провалу російських сил у Курській області. Через великий масштаб події цього не вдалося зробити.

В наступні місяці російська пропаганда використовувала різні підходи для пояснення неспроможності російської сторони витіснити Збройні Сили України зі своєї території. В тому числі, для своїх інформаційних кампаній Кремль залучив понад 1200 скомпрометованих каналів та 3800 ботів.

Одним з основних прийомів Кремля по зменшенню негативних ефектів від Курської операції було активне просування наративу про значні успіхи російської армії на Донбасі, в тому числі через мілітарні канали. Однак у 2024 році армії РФ так і не вдалося захопити місто Покровськ. Всього, релевантні повідомлення в z-пабліках про бойові дії біля Покровська, отримали 744 млн переглядів та майже 12 млн реакцій.

Результати дослідження

Війна не отримала конгруентного ідеологічного підґрунтя для більшості населення РФ. Тому тема закінчення “СВО” активно обговорювалася росіянами в Телеграмі впродовж всього 2024 року. Відповідні повідомлення отримали понад 480 млн переглядів та 8,5 млн реакцій.

Впродовж всього року Кремль намагався активно модерувати тему завершення війни: для цього було залучено майже 1200 скомпрометованих каналів та 1900 ботів.

Питання ескалації війни проти України і прямі натяки на розширення агресивної війни на інші країни постійно використовувалося Володимиром Путіним та представниками Кремля на зовнішньополітичному напрямку, для реакції на події, що сталися або могли статися. Зокрема, такими подіями стали систематичні атаки українських дронів на російські НПЗ та дозвіл використовувати західну високоточну зброю проти військових цілей на території Росії.

Заяви Кремля про ескалацію війни привертали значний інтерес росіян в 2024 році. Відповідні повідомлення отримали 340 млн переглядів та 5 млн реакцій. Для здійснення інформаційного впливу на цьому напрямку Кремль залучив понад тисячу скомпрометованих джерел та 1300 ботів.

Результати дослідження

Третій блок — внутрішньополітична стабільність та геополітичний вплив Кремля.

З кількісної точки зору, тема переобрання Володимира Путіна набрала найбільшу кількість переглядів та публікацій з огляду на цілком зрозумілі причини — вся потужність російської пропаганди була направлена на висвітлення цієї події, а потім підготовки до інавгурації та самої церемонії.

Разом із тим, після початку Курської операції зафіксовано тенденцію, що більше половини коментарів до повідомлень у Телеграм, в яких згадувався Володимир Путін, були негативними — в середньому це 200 тис. повідомлень на місяць, понад половина з яких мали негативні реакції користувачів.

Смерть російського опозиціонера Олексія Навального в колонії 16 лютого 2024 року стала однією з найбільш резонансних подій за минулий рік. В цей день відповідні Телеграм-повідомлення в Росії зібрали 385 млн переглядів. Загальна кількість переглядів протягом лютого-березня 2024 склала 875 млн та майже 15 млн реакцій. 58% реакцій користувачів були негативні.

Крім того, повалення режиму Башара Асада в Сирії стало несподіванкою та спровокувало активні обговорення в російському медіапросторі. 10 грудня 2024, Телеграм-повідомлення в Росії щодо активних наступальних дій опозиційних сил Сирії зібрали понад 140 млн переглядів. Загальна кількість переглядів за неповний грудень 2024 року сягнула 935 млн та 16 млн реакцій, здебільшого негативних.

Важливість цих подій для Кремля підтверджують значні ресурси пропаганди задіяні для модерації цієї теми — в тому числі, близько 1300 скомпрометованих ресурсів та понад 8 тис. ботів.

Результати дослідження

У 2024 році ще однією країною, парламентські вибори в якій привернули увагу росіян в контексті російського геополітичного впливу і можливості його втратити, є Грузія. Повідомлення в російському сегменті Телеграм щодо євроатлантичної інтеграції Грузії протягом 2024 зібрали 675 млн переглядів. Агресивна інформаційна кампанія проти євроатлантичного курсу Тбілісі проводилася із залученням понад 1200 скомпрометованих каналів та більш ніж 2600 ботів.

Однією з найбільш резонансних подій у 2024 році став теракт 22 березня в “Крокус Сіті Холл”. 23 березня, Телеграм-повідомлення про теракт в Росії зібрали понад 1,75 млрд переглядів. Загальна кількість переглядів за 2024 рік становила 7,69 млрд та 104 млн реакцій, переважно негативних.

Масштаб інформаційної кампанії та її важливості для Кремля підкреслює кількість каналів для розповсюдження відповідних наративів та ботів, які спрямовували обговорення у визначене русло: понад 1800 скомпрометованих каналів комунікації та майже 10 тис. ботів.

Після жорстокого теракту в “Крокус Сіті Холл”, російська пропаганда активізувала просування ксенофобської агенди в контексті проблеми міграції. Основні колокації, з якими згадувалася трудова міграція, були бандитизм, насилля, екстремізм та тероризм. В даній кампанії у 2024 році було застосовано майже тисячу скомпрометованих джерел для поширення відповідних повідомлень в російському сегменті Телеграм.

Загалом впродовж року опубліковано понад 30 тис. релевантних повідомлень, майже 20 тис. з яких мали негативне забарвлення. Загальна кількість переглядів релевантних повідомлень сягнула 254 млн.

Результати дослідження

Аналіз соціальних мереж за перші два тижні 2025 року показує, що майже всі зазначені найбільш популярні теми обговорень у 2024 році зберігають свою актуальність для російських користувачів і в поточному році:

- У перші два тижні січня, тема зростання тарифів продовжила свій тренд, зібравши 56,6 млн переглядів та майже мільйон реакцій.
- Протягом двох тижнів січня кількість переглядів повідомлень щодо Курської операції сягнула 107 млн, кількість реакцій 2,9 млн.
- За цей період січня 2025 року кількість переглядів публікацій на z-каналах щодо Покровського напрямку сягнула 70 млн, кількість реакцій майже 1,3 млн. Третина повідомлень мала негативний контекст.
- Повідомлення щодо завершення “СВО” в перші два тижні січня 2025 зібрали понад 22 млн переглядів та 430 тис. реакцій.
- Впродовж перших двох тижнів 2025 року, опубліковано майже 100 тис. коментарів зі згадкою Володимира Путіна, з них 60% мали негативний контекст. Для пропагандистських цілей залучено майже 7 тис. ботів.
- З початку 2025 року, впродовж двох перших тижнів публікації на тему Сирії зібрали 205 млн переглядів та понад 3,4 млн реакцій. Залучено понад 600 скомпрометованих джерел та майже 3 тис. ботів. Приблизно половина повідомлень мали негативний контекст.
- У перші два тижні 2025 року, релевантні повідомлення щодо теракту в “Крокус Сіті Холл” отримали 28,6 млн переглядів та близько 600 тис. реакцій. Більшість з яких негативні.
- Протягом першої половини січня 2025 року повідомлення про мігрантів отримали 13,4 млн переглядів та 420 тис. реакцій. Більшість повідомлень (60%) мали негативний контекст.

ЗМІСТ

- ❑ Соціально-економічні настрої
- ❑ Війна
- ❑ Соціально-політичні настрої

Соціально-економічні настрої

Прискорення інфляції у 2024 році

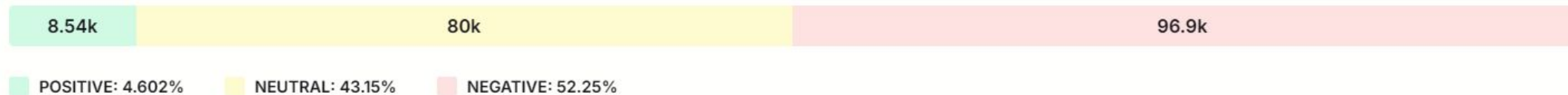
Згідно загальноросійських соціологічних опитувань, на початок 2024 року, прискорення інфляції та зростання цін зайняло чільне місце серед найбільш згадуваних проблем росіян.

Це також відобразилося на кількості переглядів релевантних повідомлень у соціальних мережах, оскільки стосується звичайних росіян напряду і вони виявляли інтерес до теми стримування інфляції.

Одним з найбільш показових індикаторів цього тренду є загальна кількість переглядів повідомлень в російському Телеграмі про політику Центробанку щодо зростаючої інфляції. За 2024 рік вона становить понад 600 млн переглядів, а кількість реакцій на ці повідомлення складає понад 7.5 млн.

Більшість реакцій (52%) є негативними і лише 5% позитивних.

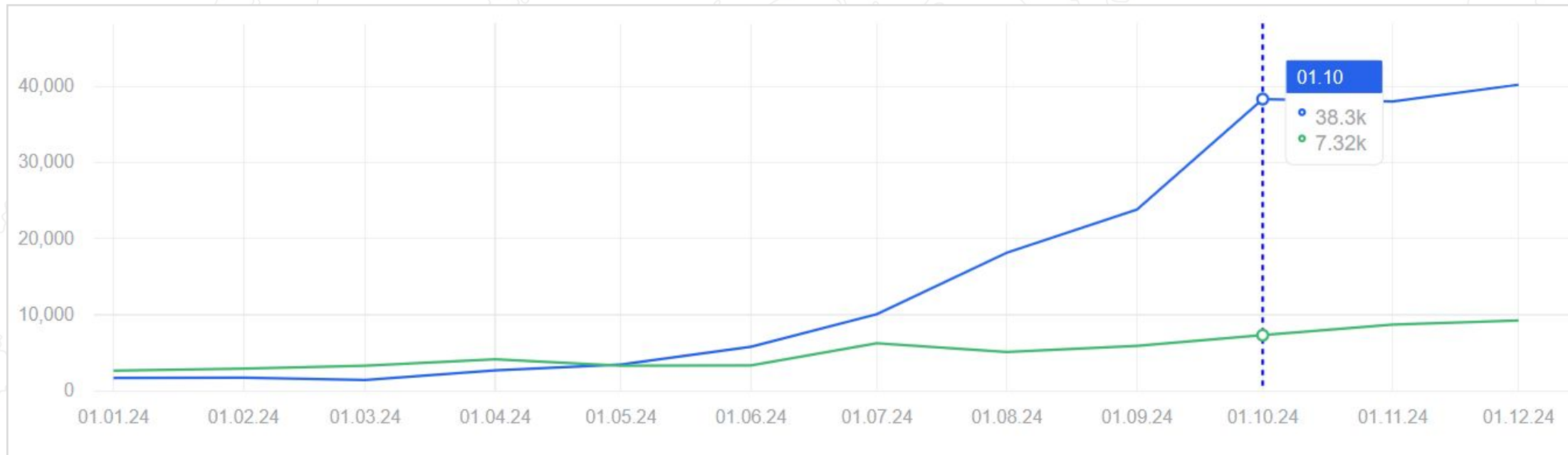
Реакції читачів на повідомлення про зростаючу інфляцію за 2024 рік.

Прискорення інфляції у 2024 році

Про зростання важливості проблеми інфляції свідчать дії росіян у соціальних мережах: в травні 2024 року кількість публікацій та коментарів були приблизно на одному рівні, однак починаючи з жовтня 2024, співвідношення на користь коментарів становило уже 5 до 1. Таке різке зростання явно демонструє нагальність цієї проблеми та бажання росіян висловитися з цього приводу в повсякденних дискусіях навіть із незнайомими людьми.

Графік 1. Співвідношення коментарів (синя) до публікацій (зелена) про зростаючу інфляцію.

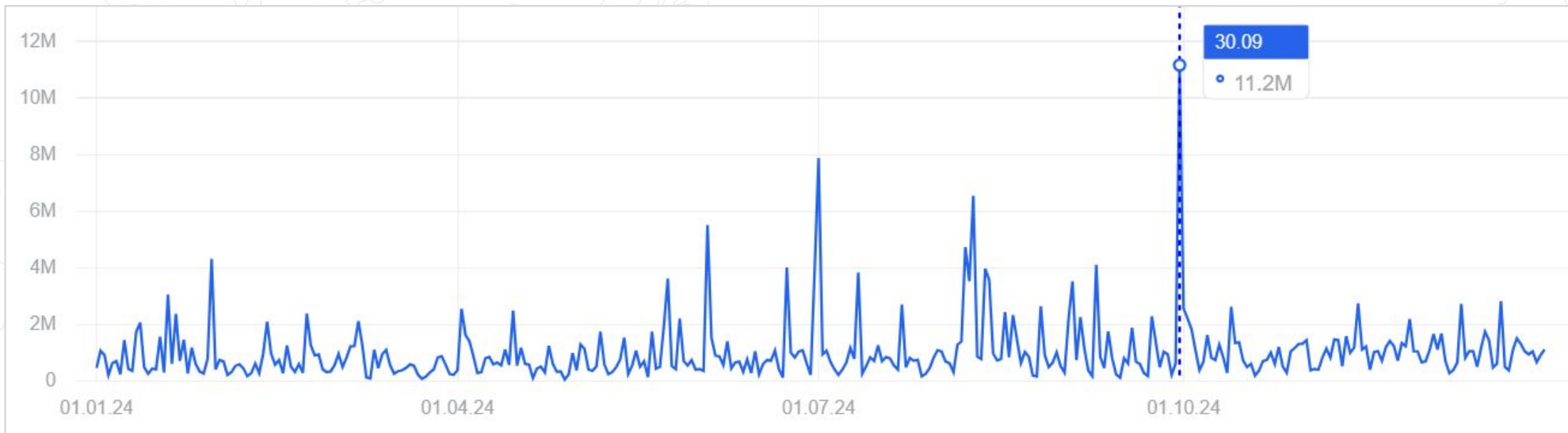
Протягом перших двох тижнів січня 2025 року співвідношення коментарів до публікацій залишалося високим — 5 до 1, а подекуди 10 до 1. Половина коментарів мали негативний контекст.

Загальне зростання цін у 2024 році

Прискорення інфляції відобразилося у помітному зростанні цін на всі види товарів та послуг. В тому числі тарифів на комунальні послуги. Всього протягом року повідомлення щодо зростання цін на компослуги в російському Телеграмі отримали 371 млн переглядів та 4,6 млн реакцій.

Російська пропаганда намагалася управляти цими дискусіями, не маючи змоги їх повністю припинити. Для коригування інформаційного потоку та обговорення релевантних повідомлень було залучено понад 1200 скомпрометованих джерела та 3800 ботів.

Графік 2. Перегляди повідомлень щодо зростання вартості комунальних послуг в Росії за 2024 рік.

У перші два тижні січня 2025, тема зростання тарифів продовжила свій тренд, зібравши 56,6 млн переглядів та майже мільйон реакцій. Для зниження градусу напруги в релевантних обговореннях було залучено понад 560 скомпрометованих джерел та 1200 ботів.

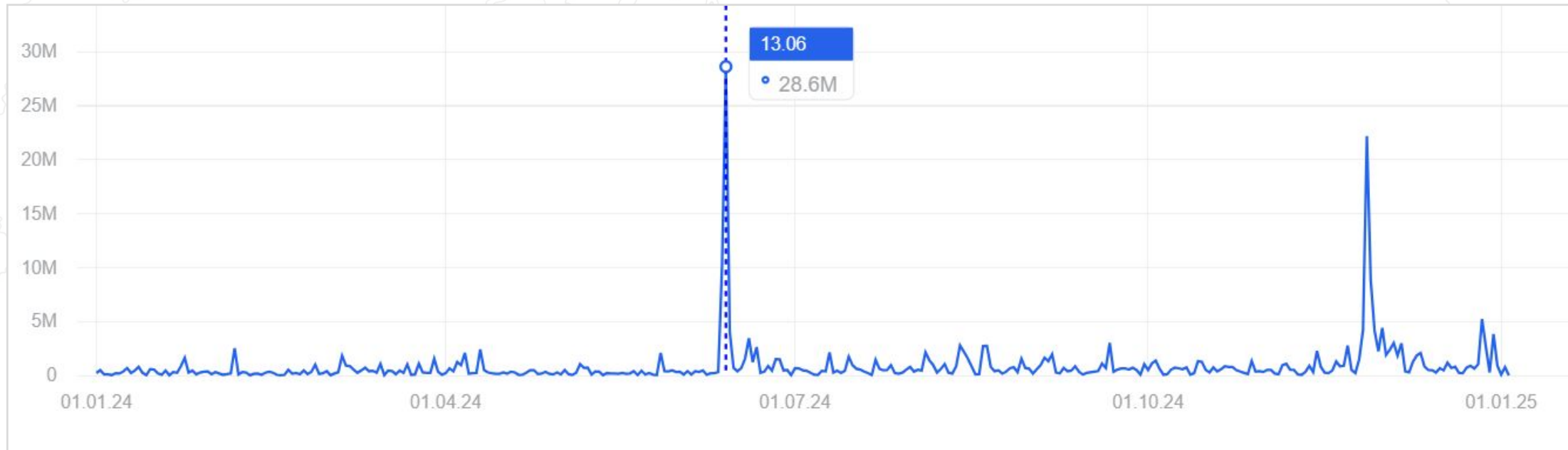
Девальвація рубля

Девальвація рубля тісно пов'язана з інфляцією та зростанням цін, тому стала однією з найбільш актуальних серед соціально-економічних тем. Це пов'язано як з прискоренням падіння рубля, так і травматичним ефектом цього процесу для російської суспільної свідомості з огляду на різкі обвали курсу рубля за період з 1991 року, які заторкнули широкі верстви населення РФ.

Загальна кількість переглядів релевантних Телеграм-повідомлень в Росії сягає 321 млн, кількість реакцій 3,35 млн.

З огляду на актуальність цієї теми та її негативного впливу на довіру до влади, Кремль намагався активно модерувати релевантні обговорення, залучивши у 2024 році понад 900 скомпрометованих джерел та 2400 ботів.

Графік 3. Перегляди повідомлень щодо курсу рубля в Росії за 2024 рік.

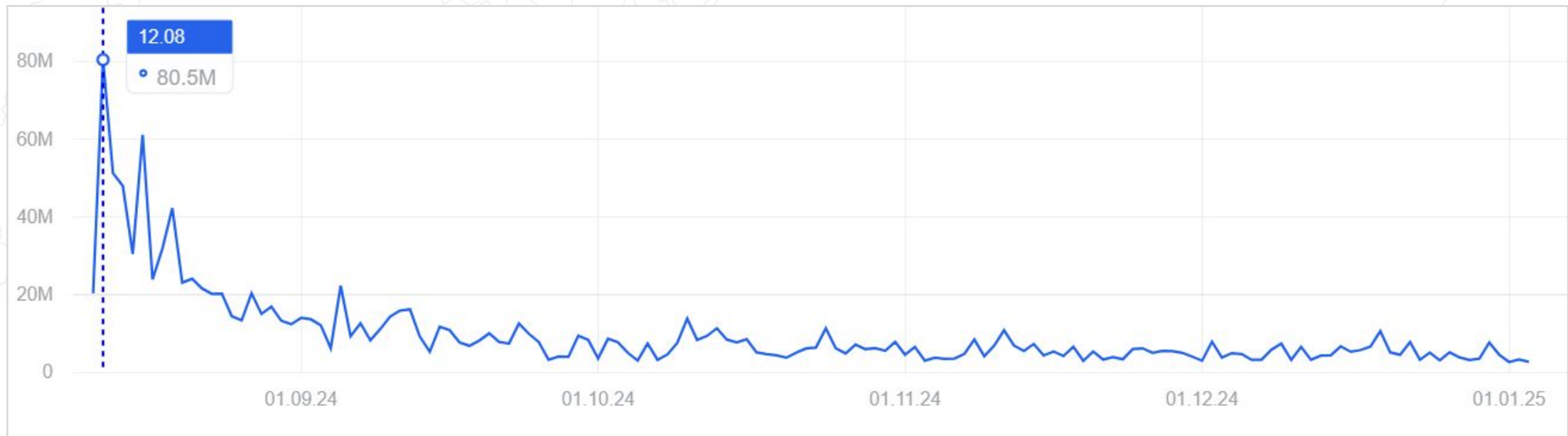
Війна

Курська операція

Курська операція стала однією з топ-подій 2024 року з огляду на інтерес росіян до неї. Лише протягом 5 місяців 2024 року (з моменту початку операції 6 серпня) в російському Телеграмі опубліковано 88 тис. повідомлень, які отримали 1,44 млрд переглядів та понад 29 млн реакцій.

Це дуже важливий показник, з огляду на початкове бажання російської пропаганди замовчати сам факт оперативного провалу російських сил у Курській області. Через великий масштаб події цього не вдалося зробити. В наступні місяці російська пропаганда використовувала різні підходи для пояснення неспроможності російської сторони витіснити Збройні Сили України зі своєї території. В тому числі, для своїх інформаційних кампаній Кремль залучив понад 1200 скомпрометованих каналів та 3800 ботів.

Графік 4. Перегляди повідомлень про бойові дії на Курському напрямку з серпня 2024 року.

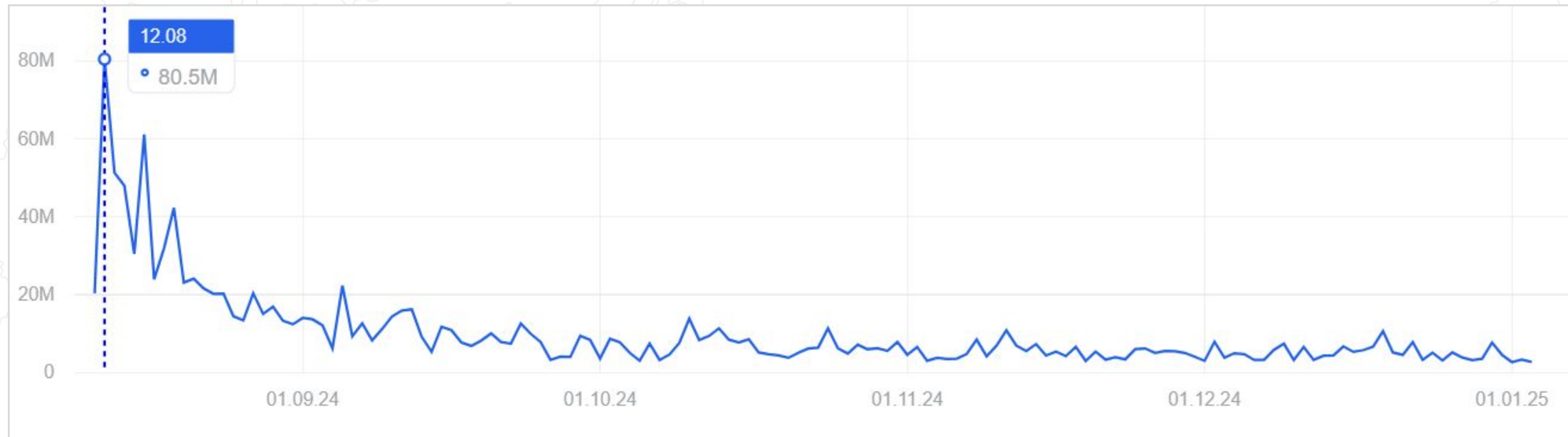
З 1 по 15 січня 2025 кількість переглядів повідомлень щодо Курської операції сягнула 107 млн, кількість реакцій 2,9 млн. Кількість скомпрометованих джерел задіяних у висвітленні цих подій з російської сторони перевищила 400 каналів.

Покровськ: безперервні штурми

Одним з основних прийомів Кремля по зменшенню негативних ефектів від Курської операції було активне просування нарративу про значні успіхи російської армії на Донбасі, в тому числі через мілітарні канали. Однак у 2024 році армії РФ так і не вдалося захопити місто Покровськ. Всього, релевантні повідомлення в z-пабліках про бойові дії біля Покровська отримали 744 млн переглядів та майже 12 млн реакцій, третина з яких негативні.

Кількість переглядів релевантних повідомлень удвічі менша за кількість переглядів повідомлень про Курську операцію. Крім того, кількість негативних реакцій користувачів на повідомлення про наступ на Покровськ явно вища за кількість позитивних.

Графік 5. Перегляди z-повідомлень про бойові дії на Покровському напрямку за 2024 року.

Протягом двох перших тижнів січня 2025 року кількість переглядів публікацій на z-каналах щодо Покровського напрямку сягнула 70 млн, кількість реакцій майже 1,3 млн. Третина повідомлень мала негативний контекст.

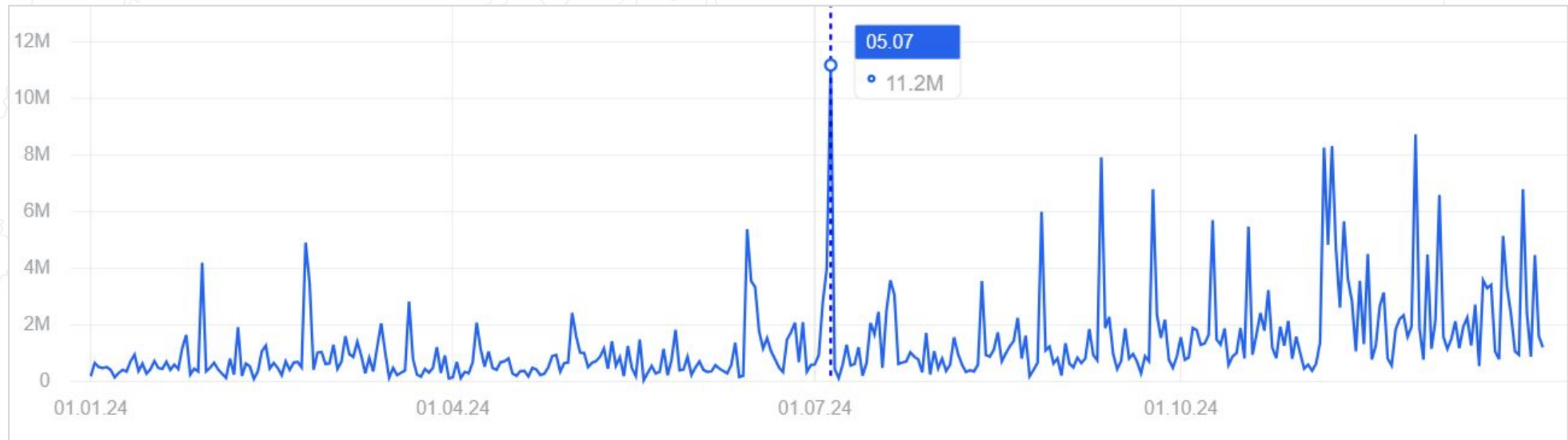
Завершення “СВО”

В середньому 70% росіян поставилися б позитивно до рішення Володимира Путіна завершити так звану “СВО”. Ця цифра в загальноросійських соціологічних опитуваннях зберігається впродовж усього 2023 та 2024 років.

Війна не отримала конгруентного ідеологічного підґрунтя для більшості населення. Тому тема закінчення війни активно обговорювалася росіянами в Телеграмі впродовж всього 2024 року. Відповідні повідомлення отримали понад 480 млн переглядів та 8.5 млн реакцій.

Впродовж всього року Кремль намагався активно модерувати тему завершення війни: для цього було залучено близько 1200 скомпрометованих каналів в Телеграм та майже 1900 ботів.

Графік 6. Перегляди повідомлень про завершення “СВО” за 2024 рік.

Повідомлення щодо завершення “СВО” в перші два тижні січня 2025 зібрили понад 22 млн переглядів та 430 тис. реакцій. Для цього було залучено понад 270 скомпрометованих каналів.

Ескалація війни

Питання ескалації війни проти України і прямі натяки на розширення агресивної війни на інші країни постійно використовувалося Володимиром Путіним та представниками Кремля на зовнішньополітичному напрямку, для реакції на події, що сталися або могли статися. Зокрема, такими подіями є систематичні атаки українських дронів на російські НПЗ та дозвіл використовувати західну високоточну зброю проти військових цілей на території Росії.

Заяви Кремля про ескалацію війни привертали значний інтерес росіян в 2024 році. Відповідні повідомлення отримали 340 млн переглядів та 5 млн реакцій. Для здійснення інформаційного впливу на цьому напрямку Кремль залучив понад тисячу скомпрометованих джерел та 1300 ботів.

Графік 7. Перегляди повідомлень про ескалацію російсько-української війни за 2024 рік.

Кількість переглядів релевантних повідомлень за перші два тижні січня 2025 року становила 3,4 млн, кількість реакцій 44 тис., що свідчить про деяке зниження риторики про ескалацію з боку російської сторони напередодні можливих перемовин Москви та Вашингтона.

Соціально-політичні настрої

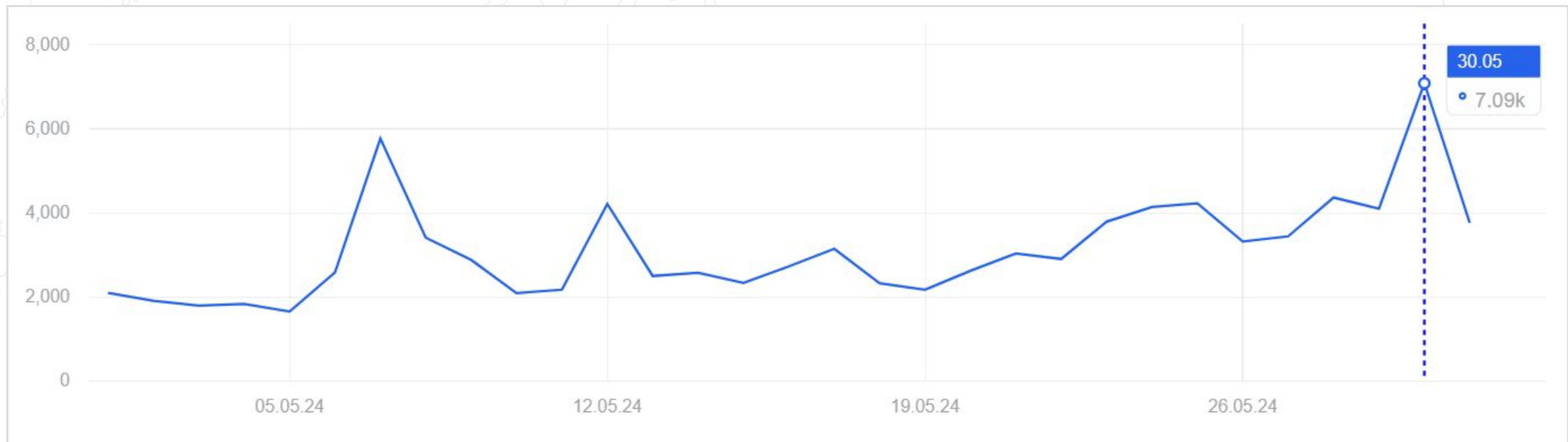
Переобрання Володимира Путіна

З кількісної точки зору, тема переобрання Володимира Путіна набрала найбільшу кількість переглядів та публікацій. Адже вся потужність російської пропаганди була направлена на висвітлення цієї події, а потім підготовки до інавгурації та самої церемонії.

З сутнісної точки зору, у 2024 році — особливо після початку Курської операції — більше половини коментарів до повідомлень у Телеграм, в яких згадувався Володимир Путін, були негативними.

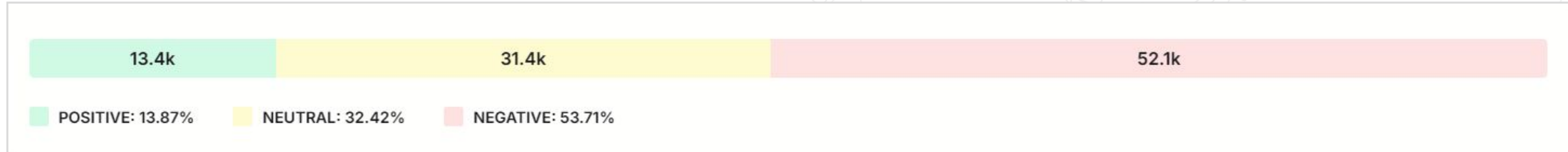
Наприклад, майже 54% коментарів до повідомлень за травень 2024 року про переобрання Володимира Путіна були негативними.

Графік 8. Коментарі читачів щодо повідомлень про переобрання Володимира Путіна, травень 2024 року.

Переобрання Володимира Путіна

Реакції читачів щодо повідомлень про переобрання Володимира Путіна, травень 2024 року.

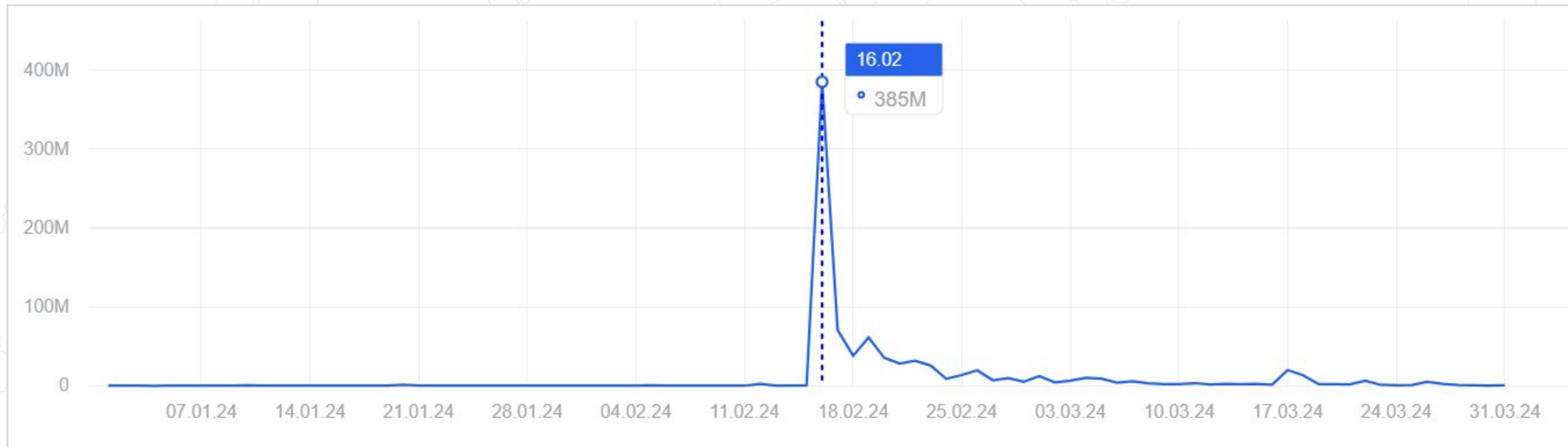

Впродовж перших двох тижнів 2025 року, опубліковано майже 100 тис. коментарів зі згадкою Путіна, з них 60% мали негативний контекст. Для модерування цих повідомлень залучено майже 7 тис. ботів. Дані цифри є майже ідентичними до середніх аналогічних значень у 2024 році. Тобто можна говорити про усталену тенденцію, коли в середньому 60% повідомлень, в яких фігурує російський президент, мають негативне забарвлення.

Смерть Олексія Навального

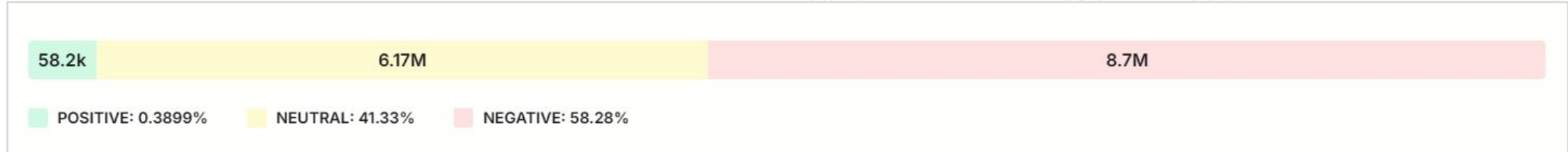
Смерть російського опозиціонера Олексія Навального в колонії 16 лютого 2024 року стала однією з найбільш резонансних подій минулого року. В цей день відповідні Телеграм-повідомлення в Росії зібрали 385 млн переглядів. Загальна кількість переглядів протягом лютого-березня 2024 склала 875 млн та майже 15 млн реакцій. 58% реакцій користувачів були негативні.

Графік 9. Перегляди повідомлень щодо смерті Олексія Навального, лютий-березень 2024 року.

Смерть Олексія Навального

Реакції читачів на повідомлення щодо смерті Олексія Навального, лютий-березень 2024 року.

У перші два тижня січня 2025 року кількість переглядів повідомлень щодо загибелі Олексія Навального становила майже 3,9 млн, кількість реакцій понад 56 тис. Більшість реакцій негативні.

Відтак, попри зниження цікавості до цієї події та її наслідків для внутрішньо-політичної стабільності в РФ, цей тренд продовжився і в 2025 році.

Провал у Сирії

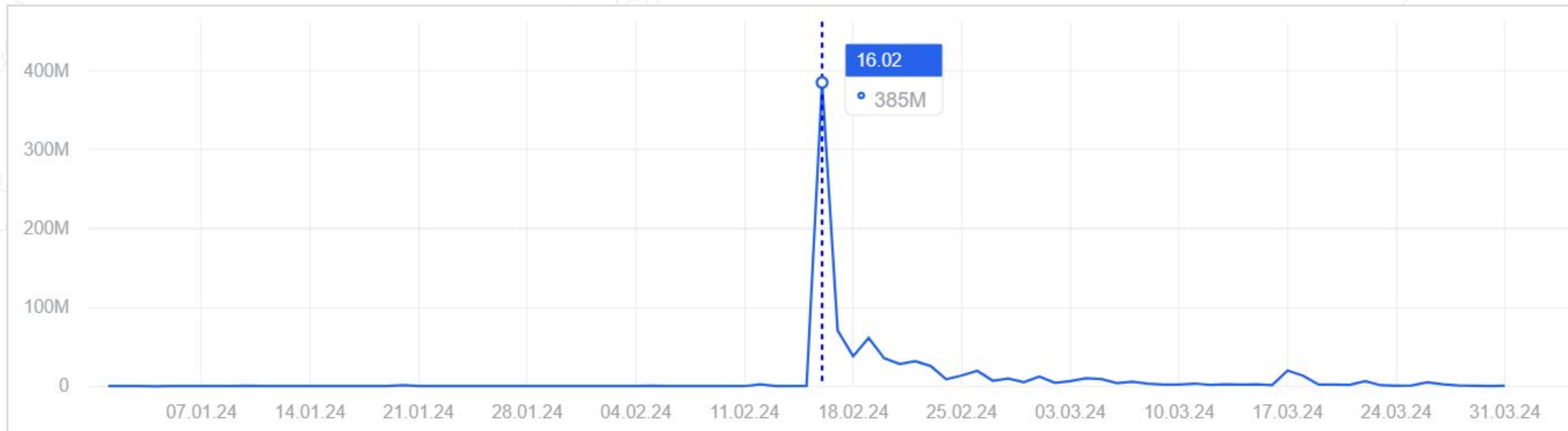
Повалення режиму Башара Асада в Сирії стало несподіванкою та спровокувало активні обговорення в російському медіапросторі.

10 грудня 2024, Телеграм-повідомлення в Росії щодо активних наступальних дій опозиційних сил Сирії зібрали понад 140 млн переглядів. Загальна кількість переглядів за неповний грудень 2024 року сягнула 935 млн та 16 млн реакцій, здебільшого негативних.

Кремль кілька перших днів падіння режиму Башара Асада вже традиційно поводить себе пасивно, не надаючи чітких наративів для системи пропаганди. Втім, за тиждень, так само як і з подіями в Курській області, стратегія поведінки та відповідні наративи почали проявлятися у скоординованих повідомленнях та поясненнях.

Для цього було залучено значні ресурси пропаганди — в тому числі близько 1300 скомпрометованих ресурсів та понад 8 тис. ботів.

Графік 10. Перегляди повідомлень щодо бойових дій і падіння режиму Башара Асада с Сирії.

Провал у Сирії

Реакції читачів на події в Сирії.

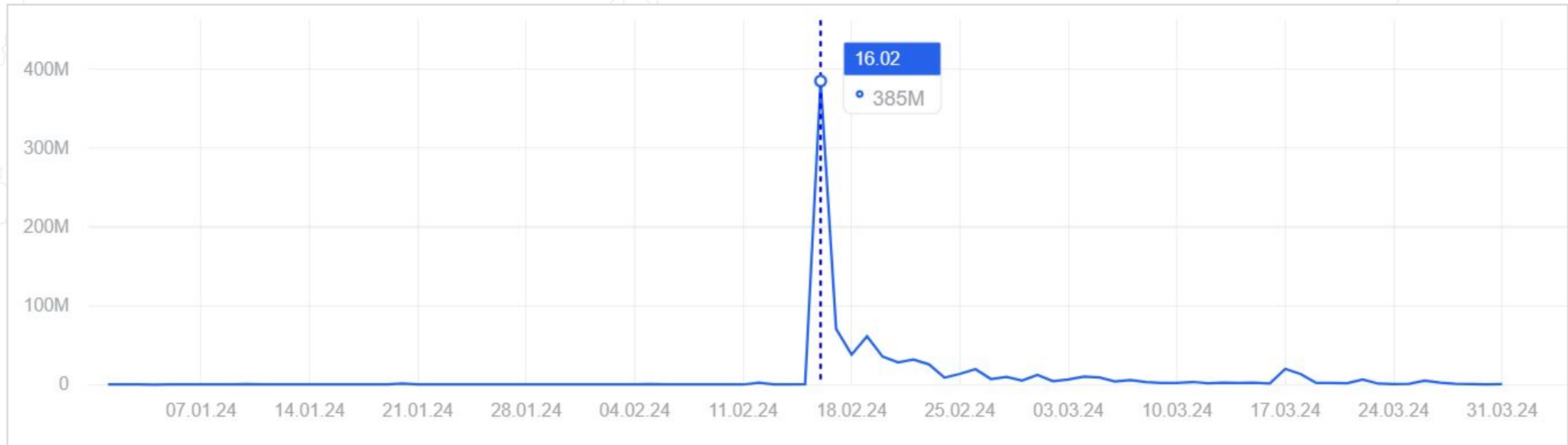
З початку 2025 року, впродовж двох перших тижнів публікації на тему Сирії зібрали 205 млн переглядів та понад 3,4 млн реакцій. Залучено майже 700 скомпрометованих джерел та 3 тис. ботів. Приблизно половина повідомлень мали негативний контекст.

Події у Грузії

У 2024 році ще однією країною, парламентські вибори в якій привернули увагу росіян в контексті російського геополітичного впливу і можливості його втратити, стала Грузія. Азербайджано-вірменська війна за Нагорний Карабах і відверто прозахідний курс Єревану після його програшу серйозно підірвав позиції Росії на Кавказі. Крім того, продемонстрував обмежену здатність Кремля проектувати силу через виснажливу війну проти України. Тому російська сторона зробила ставку на “м’яку силу” щодо впливу на події в Грузії.

Впродовж року, кремлівська пропаганда активно дискредитувала євроатлантичний курс Грузії та здійснювала приховану агітацію за правлячу партію, яка демонструвала євроскептицизм. Повідомлення в російському сегменті Телеграм щодо євроатлантичної інтеграції Грузії протягом 2024 зібрали 675 млн переглядів. Агресивна інформаційна кампанія проти євроатлантичного курсу Тбілісі проводилася із залученням понад 1200 скомпрометованих каналів та більш ніж 2600 ботів.

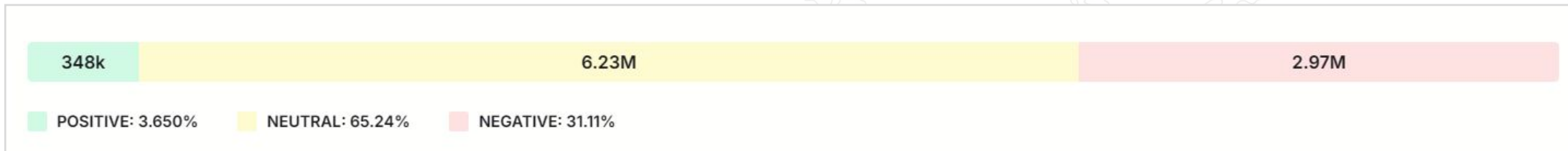
Графік 11. Перегляди повідомлень щодо євроатлантичної інтеграції Грузії за 2024 рік.

Події у Грузії

Реакції читачів на повідомлення щодо євроатлантичної інтеграції Грузії за 2024 рік.

У перші два тижні 2025 року кількість переглядів релевантних повідомлень щодо євроінтеграції Грузії становила майже 10 млн, кількість реакцій 176 тис. Даний тренд свідчить про деяке зменшення цікавості до цих подій через зниження інтенсивності внутрішньополітичної боротьби в цій країні.

Міграційна криза

У 2024 році економічні та фінансові проблеми в РФ стали чітко проявлятися для широких верств населення. Особливо явно ці тенденції прискорилися в другій половині року — після інавгурації Володимира Путіна. Оптимістичні заяви уряду та особисто президента Росії в таких умовах мали б зворотній ефект. Це було очевидно для Адміністрації Президента, як і те, що так звана “СВО” більше не може бути для росіян виправданням погіршення їхнього рівня життя.

За таких умов Кремль прийняв стару стратегію, яка довела свою ефективність не лише в Росії: пошук внутрішніх ворогів та відволікання уваги на боротьбу з ними. Такими ворогами не могли бути представники так званої ліберально-демократичної опозиції. Тим більше, що її лідер помер у колонії на початку 2024 року, а інші впізнавані лідери були обміняні та покинули Росію.

Не могли виконувати цю роль і представники ЛГБТКІ+ спільноти, яку де-юре було визнано екстремістською. Хвиля рейдів проти нічних клубів, які називали осередками цієї спільноти не мали потенціалу для зміщення суспільної уваги з найбільш нагальних проблем.

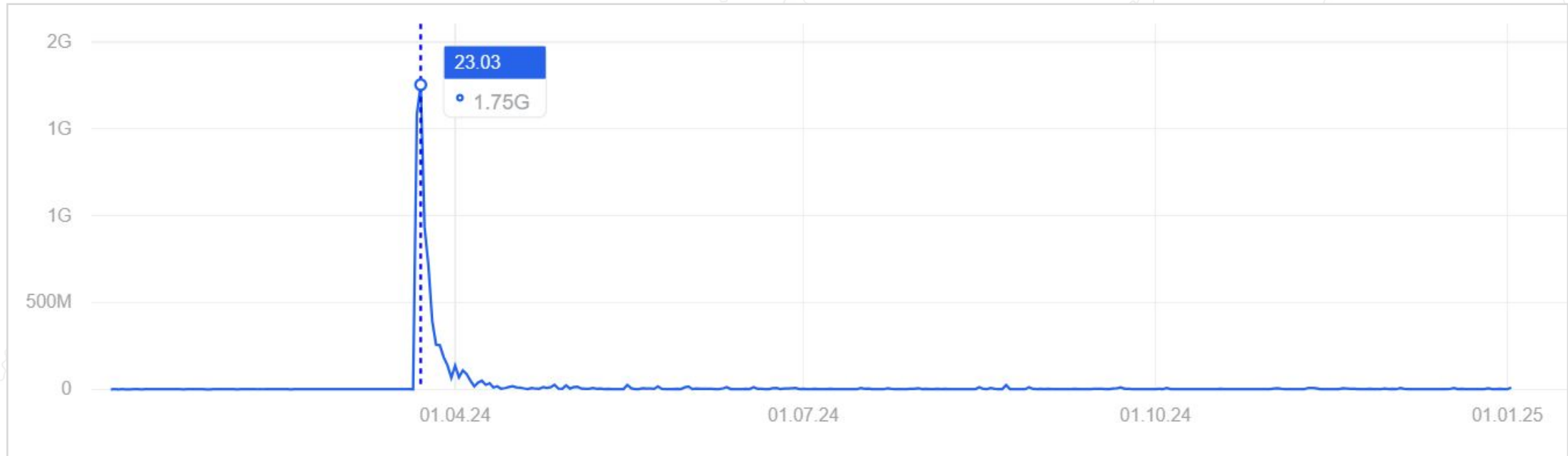
Відтак таким ворогом була обрана численна і в той же час найменш захищена категорія населення РФ — трудові мігранти. На цьому фоні теракт в “Крокус Сіті Холл”, який стався ввечері 22 березня 2024 року заклав психо-емоційну та моральну підвалину під системну анти-мігрантську кампанію в Росії.

23 березня, Телеграм-повідомлення про теракт в Росії зібрали понад 1,75 млрд переглядів. Загальна кількість переглядів за 2024 рік становить 7,69 млрд та 104 млн реакцій, які є переважно негативними.

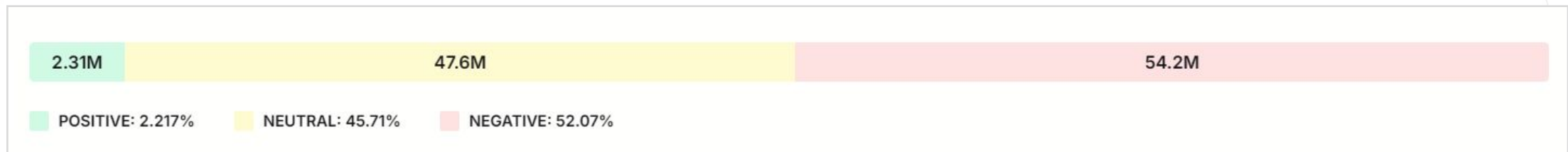
Масштаб інформаційної кампанії та її важливості для Кремля підкреслює кількість каналів для розповсюдження відповідних наративів та ботів, які спрямовували обговорення у визначене русло: понад 1800 скомпрометованих джерел та майже 10 тис. сурогатних каналів.

Міграційна криза

Графік 12. Перегляди повідомлень про теракт в “Крокус Сіті Хол” в Росії за 2024 рік.

Реакції читачів на повідомлення про теракт в “Крокус Сіті Хол” за 2024 рік.

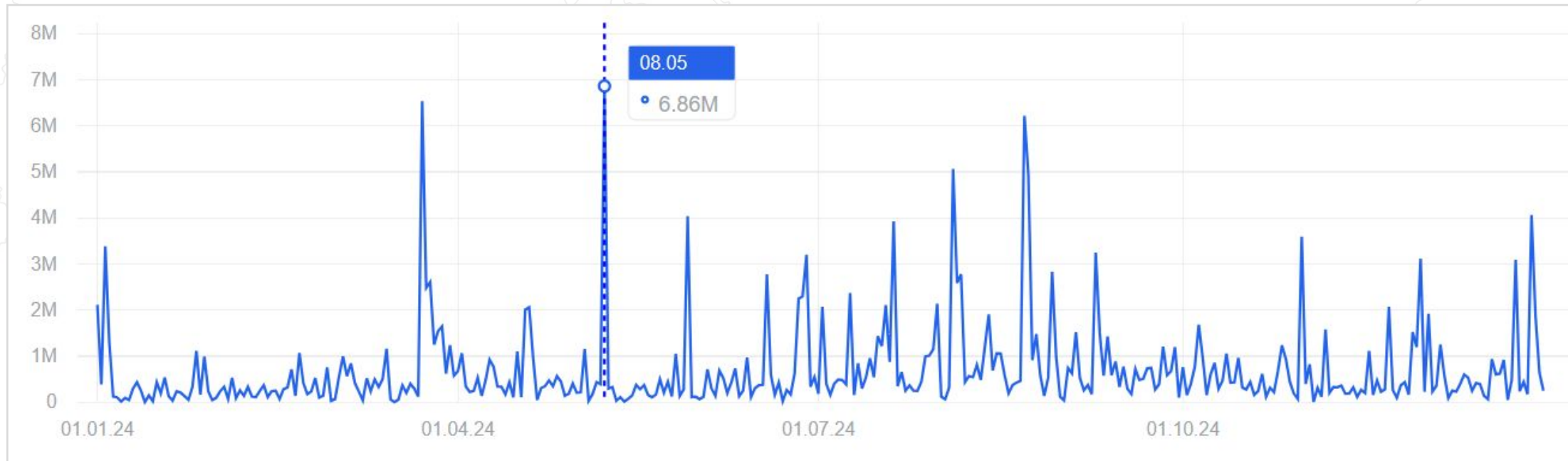
Міграційна криза

Актуальність теми міграції зберігається і на початку 2025 року. У перші два тижні нового року, релевантні повідомлення отримали 28,6 млн переглядів та майже 600 тис. реакцій. Більшість з яких негативні.

Після жорстокого теракту в “Крокус Сіті Холл”, російська пропаганда активізувала просування ксенофобської агенди в контексті проблеми міграції. Основні колокації, з якими згадувалася трудова міграція, були бандитизм, насилля, екстремізм та тероризм. В даній кампанії у 2024 році було застосовано майже тисячу скомпрометованих джерел для поширення відповідних повідомлень в російському сегменті Телеграм.

Загалом впродовж року опубліковано понад 30 тис. релевантних повідомлень, майже 20 тис. з яких мали негативне забарвлення. Загальна кількість переглядів релевантних повідомлень сягнула 254 млн.

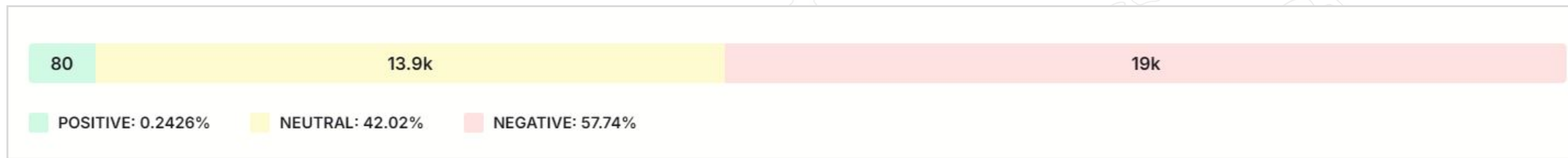
Графік 13. Перегляди повідомлень про мігрантів в контексті насилля та терору за 2024 рік.

Міграційна криза

Реакції читачів на повідомлення про мігрантів у контексті насильства та терору за 2024 рік.

Дякуємо за увагу!